

ДОПУНА ОДГОВОРА НА ПИТАЊА БАНАКА У ВЕЗИ С ПРИМЕНОМ
ЗАКОНА О ЗАШТИТИ КОРИСНИКА ФИНАНСИЈСКИХ УСЛУГА

Поводом закључака УО УБС са седнице одржане 17.10.2011. године у вези са применом члана 54. Закона о заштити корисника финансијских услуга (у даљем тексту: Закон), даје се додатно појашњење одредаба тог члана Закона, као и допуна одговора објављених на сајту Народне банке Србије на питање бр. 16. у вези са применом члана 54. Закона, а у циљу прецизирања тог одговора.

1. Обухват обавезе усклађивања и ограничења висине каматне стопе. Одредбе члана 8. и члана 26. ст. од 1. до 3. се примењују на све обавезе по основу уговора које доспевају након дана почетка примене тог Закона. Наведене одредбе Закона примењују се на све уговоре о кредитима који су закључени до дана примене Закона, независно од врсте кредита који је предмет уговора. Усклађивање уговора закључених до дана примене Закона врши се на начин да висина уговорене променљиве а неодредиве номиналне каматне стопе, односно променљивог неодредивог елемента те стопе не може бити већа од њихове иницијалне висине (висине у моменту закључења уговора).

2. Техника усклађивања уговора. Наведено усклађивање уговора банка спроводи закључењем анекса уговора с корисником финансијске услуге, а у случају да то није могуће, члан 54. Закона се примењује непосредно. У случају непосредне примене, банка до дана почетка примене Закона кориснику доставља обавештење:

- да је изменила одредбе уговора које регулишу каматну стопу, односно да је утврдила каматну стопу у складу са Законом,
- како је утврдила каматну стопу, односно од којих елемената се састоји та каматна стопа, и
- у којим периодима ће се мењати тако утврђена каматна стопа.

Уз Анекс уговора или Обавештење о промени каматне стопе, банка је у обавези да кориснику кредита достави и нови План отплате кредита, сачињен за период примене те измењене каматне стопе који је потписан и оверен.

3. Начин одређивања каматне стопе приликом усклађивања уговора.

- У случају када је уговорима који су предмет усклађивања каматна стопа изражена у номиналном износу, а њена променљивост је уговорена сагласно пословној политици банке или другим елементима који зависе од воље банке, при чему одредбе уговора не упућују на могућност измене те каматне стопе у зависности од промене неке од референтних каматних стопа, односно елемената који не зависе од воље једне од уговорних страна, банка ту каматну стопу, у поступку усклађивања уговора са Законом, утврђује као фиксну и то у висини која није изнад иницијалне висине те стопе (висине у моменту закључења уговора).
- У случају када је уговорима који су предмет усклађивања каматна стопа изражена у номиналном износу, а њена променљивост је уговорена у односу на промену неке од

референтних каматних стопа (или другог елемента који се званично објављује и који не зависи од воље ни једне уговорне стране), банка ту каматну стопу, у поступку усклађивања са Законом, утврђује као варијабилну и то као збир референтне каматне стопе (или другог елемента који се званично објављује и који не зависи од воље ни једне уговорне стране) и марже. Висина марже у овом случају се израчунава као разлика између иницијално уговорене висине номиналне каматне стопе и висине референтне каматне стопе која је важила у моменту закључења уговора. Висина каматне стопе која ће се примењивати од дана усклађивања уговора са Законом једнака је збиру марже која није већа од марже израчунате на наведени начин и вредности одговарајуће референтне каматне стопе (или другог елемента који се званично објављује и који не зависи од воље ни једне уговорне стране) на дан усклађивања, а који претходи дану примене Закона.

- У случају када је уговорима који су предмет усклађивања каматна стопа изражена као збир одговарајуће референтне каматне стопе (или другог елемента који се званично објављује и који не зависи од воље ни једне уговорне стране) и марже, банка каматну стопу, у поступку усклађивања са Законом, утврђује као варијабилну и то као збир те референтне каматне стопе (или другог елемента који се званично објављује и који не зависи од воље ни једне уговорне стране) и марже која није већа од иницијално уговорене марже. Висина каматне стопе која ће се примењивати од дана усклађивања уговора са Законом једнака је збиру тако утврђене марже и вредности одговарајуће референтне каматне стопе (или другог елемента који се званично објављује и који не зависи од воље ни једне уговорне стране) на дан усклађивања, а који претходи дану примене Закона

4. Додатно прецизирање одредаба уговора са променљивом каматном стопом приликом усклађивања. У уговорима са променљивом каматном стопом потребно је прецизирати и учесталост, тј. периоде усклађивања висине те каматне стопе, како би се испунили сви критеријуми одређености, односно одредивости обавезе.

5. Могућност измене врсте и висине каматне стопе, односно њених елемената. Као и било који други битан елемент уговора, висина каматне стопе, односно њених елемената, као и врста каматне стопе (фиксна или променљива) може се мењати уз сагласност воља обе уговорне стране. То значи да банка, након поступања у складу са обавезом усклађивања уговора са Законом, може анексом уговора мењати врсту каматне стопе, висину марже, елементе на основу којих се каматна стопа утврђује и сл, уз обавезу да наведене измене испуњавају услове одређености и одредивости обавезе који су прописани Законом.

6. Допуна одговора НБС на питање бр. 16. у вези за чланом 54. Закона. Наведени одговор дат је у вези са конкретним питањем, а ограничења у вези висине каматне стопе односе се на момент усклађивања уговора са Законом. У циљу прецизирања одговора, овим се врши допуна, на начин да се након датог одговора додаје реченица: « Начин усклађивања врсте и висине каматне стопе детаљно је образложен у одговору на питање бр. 3 у вези са чланом 54. Закона».